Հավելված 4
Հայաստանի Հանրապետության
Շիրակի մարզի
Գյումրի համայնքի ավագանու 2026թ.-ի
սեպտեմբեր -ի N___որոշման

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՇԻՐԱԿԻ ՄԱՐԶԻ

ԳՅՈՒՄՐԻ ՀԱՄԱՅՆՔԻ

# 2027-2029 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՋՆԱԺԱՄԿԵՏ ԾԱԽՍԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

## 2027-2029 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՋԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Համայնքի 2027 - 2029 թվականների միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրի կազմման հիմք է հանդիսացել համայնքի 2025-2029 թվականների հնգամյա զարգացման ծրագիրը: Գյումրի համայնքի բյուջեի սեփական

եկամուտների հավաքագրումից, ՀՀ պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրվող դոտացիայից, նպատակային հատկացումներից (սուբվենցիա) գոյացած եկամուտները հատկացվելու են համայնքի հնգամյա զարգացման ծրագրով սահմանված դրույթների իրականացմանը, ապահովելով օրենսդրությամբ ամրագրված լիազորությունների շրջանակում տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից համայնքի բնակչության բարեկեցության բարձրացմանը, համայնքային ենթակառուցվածքների արդիականացմանը, սոցիալապես անապահով խավերի սոցիալական և կենցաղային պայմանների բարելավմանը, մշակութային և մարզական կյանքի աշխուժացմանը, ենթակառուցվածքների զարգացման և պատմամշակութային արժեք ներկայացնող միջավայրի վերականգնման միջոցով զբոսաշրջության համար միջազգային ստանդարտներին համապատասխան առավել գրավիչ պայմանների ստեղծմանը:

Հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ծրագրերի առաջնահերթությունները և հաշվի առնելով համայնքի խնդիրները՝ համայնքը 2027 -2029 թվականների միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրի նախագծում իր առջև դրել է հետևյալ գերակայությունները՝

1) բարելավել համայնքի ֆինանսական վիճակը՝ ճշգրտելով անշարժ գույքի հարկի բազաները, բարձրացնելով սեփական եկամուտների հավաքագրման մակարդակը և նպատակային օգտագործելով բյուջետային միջոցները:

2) Բարձրացնել ՏԻՄ-երի, համայնքապետարանի աշխատակազմի, համայնքային կազմակերպությունների և բնակիչների հետ աշխատանքի արդյունավետությունը:

3) Բարձրացնել բնակչության և տնտեսվարող սուբյեկտներին մատուցվող համայնքային ծառայությունների և այլ լրացուցիչ ծառայությունների մակարդակը:

4) տեղական ինքնակառավարման մարմնի և համայնքային կառույցների կողմից համայնքի բնակիչներին մատուցել որակյալ և մատչելի ծառայություններ,

5) համայնքին պատկանող հողատարածքների նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցման, քաղաքաշինական փաստաթղթերի կազմման, դրանցում փոփոխություններ կատարելու, առկա քաղաքաշինական խնդիրներին և մարտահրավերներին մասնագիտական լուծումներ տալ,

6) վերանորոգել համայնքային միջոցների հաշվին բազմաբնակարան շենքերի տանիքների, մուտքերի և ընդհանուր օգտագործման այլ տարածքներ,

7) սեփական եկամուտների, ՀՀ պետական բյուջեի, Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի ու Համաշխարհային բանկի կողմից հատկացված վարկային և դրամաշնորհային միջոցների հաշվին կապիտալ

ներդրումներ կատարել համայնքի բնակարանային, կոմունալ տնտեսության բարեկարգման, ճանապարհային տնտեսության բնագավառներում, ավելացնել փողոցային լուսավորությունը՝ առկա լուսավորության համակարգը փոխարինելով էներգախնայողլուսատուներով:

8) Բարելավել Գյումրի համայնքի աղբահանության ու սանմաքրման աշխատանքների որակը, ավելացնել և պահպանել զբոսայգիների ու պուրակների կանաչ ապատ տարածքները,

9) Խթանել համայնքում գենդերային, հաշմանդամության և խոցելի խմբերի համար ծրագրերի իրականացումը:

10) Իրականացնել օրենքով համայնքի ղեկավարին վերապահված լիազորություններ՝ պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների պայմաններում գործողություններ իրականացնելու ոլորտում:

11) Կազմակերպել Գյումրի համայնքում կրթական, մշակութային և մարզական կյանքի աշխուժացմանն ու զարգացմանն ուղղված միջոցառումներ,

12) Իրականացնել համայնքային ենթակայության մանկապարտեզներին որոշակի գույքով ապահովման, ջեռուցման խնդրի կարգավորման, համայնքային ենթակայության արտադպրոցական կրթական կառույցների հիմնանորոգման ու կահավորման, մարզադպրոցների վերանորոգման և մարզական տարածքների բարեկարգման ծրագրեր,

13) վերանորոգել համայնքի վարչական տարածքում գտնվող ճարտարապետական հուշարձանները, ինչպես նաև ավելացնել նստարանների և զրուցարանների քանակը,

14) իրականացնել քաղաքում բացօթյա առևտուրը քաղաքակիրթ և հարմարավետ դարձնելուն միտված աշխատանքներ՝ առևտրի և սպասարկման ոլորտում գործունեության, օրենքին չհակասող լրացուցիչ կանոնների և պայմանների մշակման շնորհիվ,

15) իրականացնել համայնքի սոցիալապես անապահով խավերի ֆինանսական, կենցաղային պայմանների բարելավմանը,դրանցից օգտվելու հասանելիության և սոցիալական խնդիրների լուծման ուղղված աշխատանքներ:

Համայնքի զարգացման հիմնական ուղղությունները միտված են բնակչության կենսական մակարդակի բարելավմանը, շրջակա միջավայրի պահպանմանը, համայնքում հարմարավետ ու բարեկեցիկ միջավայրի ստեղծմանը, համայնքային ենթակառուցվածքների արդիականացմանն ու զարգացմանը, ինչպես նաև համայնքում գենդերային հավասարությանը:

## ՀԱՄԱՅՆՔԻ 2027-2029 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՋՆԱԺԱՄԿԵՏ ԾԱԽՍԵՐԻ ԾՐԱԳՐԻ ՆԱԽԱԳԾՈՎ ԿԱՆԽԱՏԵՍՎՈՂ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ

## ՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ

Համայնքի 2027-2029 թվականների միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրի նախագծով եկամուտների կանխատեսումներն իրականացնելիս հաշվի է առնվել տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից, ոլորտը կարգավորող օրենսդրությամբ սահմանված աղբյուրներից համայնքային բյուջե ձևավորելու իրավական հիմքերը, մոտ անցյալում համայնքային բյուջե փաստացի հավաքագրված եկամտային հոսքերը և առկա բազաների տվյալները:

Վարչական բյուջեի սեփական եկամուտների կանխատեսումը ընդգրկում է հարկային եկամուտները (անշարժ գույքի հարկ և փոխադրամիջոցների գույքահարկ), տեղական տուրքերը և ոչ հարկային եկամուտները (տեղական վճարներ):

**Փոխադրամիջոցների գույքահարկը** կանխատեսվում է 2027թ.համար՝ **1 188 598.3** հազ.դրամ, 2028թ.համար՝ **1 188 598.3** հազ.դրամ, 2029թ.համար՝ **1 188 598.3** հազ.դրամ:

2027թ. համար փոխադրամիջոցների գույքահարկը կանխատեսելիս հիմք են հանդիսացել 2026թ. մայիսի դրությամբ առկա բազաները, 2027-2029թթ. համար կանխատեսվել է 1,4%՝ համեմատաբար քիչ աճ՝ հաշվի առնելով Հայաստանի Հանրապետությունում մեքենաների ներկրման ծավալի նվազումը:

**Անշարժ գույքի հարկը** կանխատեսվում է 2027թ.համար՝ **709 477.5** հազ.դրամ, 2028թ.համար՝ **709 477.5** հազ.դրամ, 2029թ.համար՝ **709 477.5** հազ.դրամ:

2027 թվականի անշարժ գույքի հարկը կանխատեսելիս հիմք են հանդիսացել 2026թ.մայիսի դրությամբ առկա բազաները: 2027 թվականի համար անշարժ գույքի հարկը (բացառությամբ գյուղատնտեսական նշանակության հողերի) հաշվարկվում է անշարժ գույքի շուկայական արժեքին մոտարկված կադաստրային արժեքների և Հարկային օրենսգրքի 229-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-7-րդ կետերով սահմանված դրույքաչափերի արտադրյալի 75 տոկոսի չափով և 2028 թվականի և հետագա տարիների համար՝ 100 տոկոսի չափով:

**Տեղական տուրքերը հարկը** կանխատեսվում է 2027թ. համար **139 510.0** հազ.դրամ, 2028թ.համար՝ **139 510.0** հազ.դրամ, 2029թ. համար՝ **139 510.0** հազ.դրամ:

**Պետական տուրքերը** 2027-2029թթ.համար կանխատեսվել են տարեկան **42 000.0 հազ.դրամ:**

**Համայնքի սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարները** կանխատեսվում են 2027թ.համար՝ **146 424.2 հազ.դրամ**, 2028թ.համար՝ **146 424.2 հազ.դրամ**, 2029թ.համար՝ **146 424.2 հազ.դրամ**:

2027-2029թթ.համար կանխատեսվում է աճ՝ հաշվի առնելով, որ հին պայմանագրերը դադարեցման փոխարեն վարձակալության նոր պայմանագրերի կնքումը, բազաների ճշգրտման գործընթացի շարունակականությունը:

**Այլ գույքի վարձակալությունից մուտքերը** կանխատեսվում է 2027թ. համար՝ **39 734.6 հազ.դրամ**, 2028թ.

համար՝ **39 734.6 հազ.դրամ**, 2029թ.համար՝ **39 734.6 հազ.դրամ**:

**Տեղական վճարները** 2027-2029թթ.համար կանխատեսվել են տարեկան **568 013.2 հազ.դրամ:**

**Համայնքի վարչական տարածքում ինքնակամ կառուցված շենքերի, շինությունների օրինականացման համար վճարները** 2027-2029թթ. համար կանխատեսվել են տարեկան **120 000.0 հազ.դրամ:**

**Վարչական իրավախախտումների համար տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից պատասխանատվության միջոցների կիրառումից եկամուտները** 2027-2029թթ. համար կանխատեսվել են տարեկան **13 450.0 հազ.դրամ:**

**Օրենքով և իրավական այլ ակտերով սահմանված՝ համայնքի բյուջեի մուտքագրման ենթակա այլ եկամուտները** 2027-2029թթ. համար կանխատեսվել են տարեկան **56 080,0 հազ.դրամ:**

Ֆոնդային բյուջեի սեփական եկամուտները 2027թ. կանխատեսվում են՝ **2 500 000.0 հազ.դրամ**, 2028թ.համար՝ **2 500 000.0 հազ.դրամ** և 2029թ.համար՝ **2 500 000.0 հազ.դրամ**՝ հաշվի առնելով համայնքի տարածքում օտարման ենթակա հողամասերի սահմանափակելը:

Պետական բյուջեից համահարթեցման սկզբունքով տրվող **դոտացիաները** 2027թ. կանխատեսվում են՝ **4 424 181.8 հազ.դրամ**, 2028թ.համար՝ **4 424 181.8 հազ.դրամ** և 2029թ.համար՝ **4 424 181.8 հազ.դրամ:**

Պետական բյուջեից կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակային հատկացումները (**սուբվենցիաներ**) 2027թ. կանխատեսվում են՝ **610 906.2 հազ.դրամ**, 2028թ.համար՝ **610 906.2 հազ.դրամ** և 2029թ.համար՝ **610 906.2 հազ.դրամ:**

## ՀԱՄԱՅՆՔԻ 2027-2029 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՋՆԱԺԱՄԿԵՏ ԾԱԽՍԵՐԻ ԾՐԱԳՐԻ ՆԱԽԱԳԾՈՎ ՆԱԽԱՏԵՍՎԱԾ ԾԱԽՍԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԻ ԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ՀԱՏԿԱՑՈՒՄՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԸ

Օրենքով սահմանված կարգով համայնքի պարտադիր և կամավոր խնդիրների լուծմանն ուղղված սեփական և պատվիրակված լիազորությունների առավել արդյունավետ իրականացման նպատակով համայնքի 2027-2029 թվականների միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրի ծախսային մասը կազմելու համար հիմք է հանդիսացել 2025-2029 թվականների համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի դրույթները:

### 1. Ծրագրի անվանումը՝ *«Օրենսդիր և գործադիր մարմիններ, պետական կառավարում»*

(Ծրագրի դասիչը՝ Բաժին 01, խումբ 1, դաս 1)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** օրենքով սահմանված լիազորությունների շրջանակներում համայնքի բնակչությանը որակյալ

ծառայությունների մատուցման համար համայնքապետարանի աշխատակազմի պահպանում:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է** Գյումրու համայնքապետարանի աշխատակազմի համար ստեղծել պատշաճ աշխատանքային պայմաններ, օրենքով սահմանված լիազորությունների և պարտավորությունների լիարժեք իրականացման համար:

Գյումրու համայնքապետարանի աշխատակազմի պահպանման ծախսերը նախատեսվում են 2027 թվականի համար՝ **1 409 273.4 հազ. դրամ,** 2028 թվականի համար՝ **1 409 273.4 հազ.դրամ,** 2029թվականի համար՝**1 409 273.4հազ.դրամ**:

Կառավարման ապարատի պահպանման ծախսերը հաշվարկելիս հաշվի են առնվել նախորդ տարիների ընթացքում կատարված փաստացի ծախսերը և 2027-2029 թթ. համար պլանավորված աշխատավարձի բարձրացումները, ինչպես նաև կառուցվածքային ստորաբաժանումների կողմից իրենց բաժինների բնականոն գործունեության ապահովման համար անհրաժեշտ ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների գնումները, հաշվի է առնվել նաև ներքին աուդիտի և պահնորդական ծառայությունների գնման համար անհրաժեշտ միջոցները:

Աշխատավարձի ֆոնդում տարեկան կտրվածքով պլանավորվել է հավելյալ միջոցներ, որոնք կուղղվեն՝ պայմանագրային հիմունքով աշխատող գործակալների, փորձագետների և գործավարների աշխատավարձերի վճարմանը, ինչպես նաև միջոցներ են պլանավորվել ՎՉԵԲ ծրագիրը պատշաճ որակով իրականացնելու նպատակով համապատասխան մասնագետներ վարձելու համար:

## 2. <u>Ծրագրի անվանումը՝ *«Հետազոտական և նախագծանախահաշվային աշխատանքներ»*</u>

(Ծրագրի դասիչը՝Բաժին 01,խումբ 5,դաս 1)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** համայնքի կարիքների համար իրականացվող քաղաքաշինական, շինարարական և հետազոտական աշխատանքների համար օրենքով սահմանված կարգով հետազոտությունների, փորձաքննությունների և նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի ապահովում:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է** համայնքի կողմից նախագծանախահաշվային փաստաթղթերով հիմնավորված քաղաքաշինական ծրագրերի իրականացում՝ սահմանված օրենսդրական նորմերին համապատասխան:

2027թ. համար նախատեսվում է **26 000.0 հազ. դրամ,** 2028թ. համար՝ **26 000.0հազ.դրամ,**2029թ.համար՝ **26 000.0հազ.դրամ**:

Նախատեսվող գումարների հաշվարկները կատարելիս հաշվի են առնվել տվյալ ոլորտը կարգավորող իրավական ակտերով սահմանված նորմերի պահանջները և աշխատանքների ու ծառայությունների գործող շուկայական գները: Կազմվելու են նախագծեր և նախահաշվային փաստաթղթերի փաթեթներ, ինչպես նաև

համայնքի գլխավոր հատակագծի փոփոխությունների փաթեթը:

**3. Ծրագրի անվանումը՝ *«Գույքի նկատմամբ իրավունքների գրանցման և տեղեկատվության տրամադրման հետ կապված ծառայություններ»***

(Ծրագրի դասիչը՝ Բաժին 01, խումբ 6, դաս 1)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** Գյումրի համայնքի սեփականություն համարվող հողամասերի և անշարժ գույքի չափագրում, դրանց նկատմամբ իրավունքների գրանցում ՀՀ կառավարության առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեում:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է** օրենքով սահմանված կարգով և ժամկետներում Գյումրի համայնքի սեփականություն հանդիսացող պետական գրանցման ենթակա անշարժ գույքի հաշվառման և գրանցման հետ կապված գործընթացների ապահովում, համայնքի բնակչության քաղաքաշինության բնագավառում մատուցվող որակյալ ծառայությունների մատուցում:

2027թ. համար նախատեսվում է **124 524.8 հազ. դրամ,** 2028թ. համար՝ **124 524.8 հազ. դրամ,** 2029թ. համար՝ **124 524.8 հազ. դրամ**:

Ծրագրի իրականացման համար պատասխանատու ստորաբաժանման կողմից անհրաժեշտ դրամական միջոցների հաշվարկները կատարելիս հաշվի են առնվել տվյալ ոլորտը կարգավորող իրավական ակտերի դրույթները, ինչպես նաև աշխատանքների և ծառայությունների գործող սակագները:

**4. Ծրագրի անվանումը՝ *«Վարկերի սպասարկում»***

(Ծրագրի դասիչը՝ Բաժին 01, խումբ 6, դաս 1)

**Ծրագրի նպատակն է** Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի կողմից ֆինանսավորվող «Գյումրու քաղաքային ճանապարհներ» ծրագրի իրականացման Տրանշ Ա և Բ չափաբաժինների համար նախատեսված 10.6 միլիոն եվրո վարկային միջոցներից օգտագործված գումարների դիմաց տոկոսավճարների սպասարկման ապահովումը:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է** «Գյումրու քաղաքային ճանապարհներ» ծրագրի իրականացման համաձայնագրերով ստանձնած պարտավորությունների կատարում:

2027թ. համար նախատեսվում է **100 000.0 հազ. դրամ,** 2028թ. համար՝ **100 000.0 հազ. դրամ,** 2029թ. համար՝ **100 000.0 հազ. դրամ**:

Ծրագրի Ա և Բ Տրանշների վարկային միջոցները կազմում են 5,3 մլն եվրո յուրաքանչյուր Տրանշի համար, Գ Տրանշի միջոցները՝ 4 մլն եվրո և Դ Տրանշի միջոցները՝ 2,72 մլն եվրո: Վարկի Դ Տրանշը նախատեսվել է վարկային համաձայնագրի (այսուհետ՝ Համաձայնագիր) ՎՁԵԲ և ՀՀ միջև 2024թ.-ի փետրվարի 16-ին ստորագրված թիվ 2 լրացմամբ (այսուհետ Լրացում)՝ Անի և Ավստրիական թաղամասերի ճանապարհային ցանցի

հիմնանորոգման, ինչպես նաև միևնույն թաղամասերի և Անի թաղամասը քաղաքին միացնող Շիրակացի փողոցի արտաքին լուսավորության արդիականացման նպատակով: Ա և Բ Տրանշների դրամաշնորհային միջոցները կազմում են 2,65 մլն եվրո յուրաքանչյուրին՝ հատկացված ՎՁԵԲ Բաժնետերերի հատուկ հիմնադրամի կողմից, իսկ Գ Տրանշի միջոցները՝ Արևելյան Եվրոպայի էներգաարդյունավետության և շրջակա միջավայրի պահպանության ընկերակցության (EBRD/ԱԵԷՇՄՊԱ) կողմից հատկացված 2 մլն եվրո: Ներգրավված Տեխնիկական համագործակցության դրամաշնորհային միջոցները կազմում են 2,109մլն եվրո:

Տոկոսագումարի հաշվարկը ուղարկվում է ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից և յուրաքանչյուր տարին 2 անգամ ներկայացվում է համայնքապետարանի վճարումիրականացնելու համար:

## 5. Ծրագրի անվանումը՝ «Աջակցություն զորակոչի և զորահավաքների կազմակերպման»

(Ծրագրի դասիչը՝ Բաժին 02, խումբ 5, դաս 1)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** համայնքի ղեկավարի լիազորությունների սահմաններում հանրապետական նշանակության զինավարժությունների և զորահավաքների կազմակերպման աջակցություն:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է** օրենքով սահմանված կարգով զորակոչերին, զինավարժություններին և զորահավաքներին համայնքի զինապարտ քաղաքացիների մասնակցության ապահովում:

2027թ. համար նախատեսվում է **2 400.0 հազ. դրամ,** 2028թ. համար՝ **2 400.0 հազ.դրամ,** 2029թ.համար՝ **2 400.0 հազ.դրամ**:

Նախատեսված միջոցների հաշվին ձեռք կբերվի վառելանյութ և գրենական պիտույքներ օրենքով սահմանված կարգով, համայնքի ղեկավարի լիազորությունների իրականացման համար: Ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է նաև գումար հատկացնել թվով վեց համատիրություններին ծանուցման տեղամասերի աշխատանքները կազմակերպելու համար, ինչպես նաև կիրականացվեն ընդհանուր բնույթի ծառայություններ:

## 6. Ծրագրի անվանումը՝ «Ճանապարհային տնտեսություն»

(Ծրագրի դասիչը՝ Բաժին 04, խումբ 5, դաս 1)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** հիմնովին կամ մասնակի վերանորոգել փողոցների, մայթերի և բակային տարածքների քանդված ասֆալտբետոնե ծածկը (ասֆալտապատում և խճապատում): Փողոցների նշագծման, ճանապարհային նշանների տեղադրման և քաղաքային երթուղային ցանցի և ավտոբուսային պարկի արդիականացման միջոցով ճանապարհային երթևեկությունը դարձնել անվտանգ ուղևորների, հետիոտնի և տրանսպորտային միջոցների

շահագործման համար:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է** քաղաքի փողոցները, մայթերը և բակային տարածքները դարձնել առավել բարեկարգ, ապահովել տրանսպորտային միջոցների անվտանգ երթևեկությունը:

2027թ. համար նախատեսվում է՝ **3 171 211.1 հազ. դրամ,** 2028թ. համար՝ **3 171 211.1 հազ. դրամ,** 2029թ. համար՝ **3 171 211.1 հազ. դրամ**:

Հաշվի առնելով տրանսպորտային միջոցներին և բնակիչներին պատճառվող անհարմարություններն ու վնասները անհրաժեշտ է վերանորոգել անբարեկարգ տարածքները, դարձնել բարեկարգ, անվտանգ և անցանելի: Որոշ երկրորդական փողոցներ խճապատելու համար ձեռք կբերվի խիճ:

Նախատեսվում է կապիտալ վերանորոգել 2026 թվականին կառավարության հետ համատեղ սուբվենցիոն ծրագրերով հաստատված թվով 46 փողոցներ: Ներառված են նաև վերոնշյալ աշխատանքների նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի կազմման, տեխնիկական, հեղինակային հսկողության աշխատանքների գումարները:

2027-2029թթ նախատեսվում է հիմնանորոգել 60 փողոց կամ մոտ 30կմ ճանապարհ:

## 7. Ծրագրի անվանումը՝ «Աղբահանություն և սանիտարական մաքրում»

(Ծրագրի դասիչը՝ Բաժին 05, խումբ 1, դաս 1)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** մշտապես մաքուր պահել համայնքի փողոցները, մայթերը, բակային տարածքները, հուշարձանների և այլ ինժեներական կառույցների հարակից տարածքները՝ պահպանելով ընդունված սանիտարահիգիենիկ պահանջները: Բացառել մարդու առողջության և շրջակա միջավայրի վրա թափոնների բացասական ներգործությունը:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է** ունենալ մաքուր գրավիչ և սանիտարահիգիենիկ նորմերին համապատասխան տարածքներ, որոնք կօգտագործվեն համայնքի բնակիչների և այցելուների կողմից:

2027թ. համար նախատեսվում է **989 729.1 հազ. դրամ,** 2028թ. համար՝ **989 729.1 հազ. դրամ,** 2029թ. համար՝ **989 729.1 հազ. դրամ**:

Ծրագիրը նախատեսվում է իրականացնել համայնքի կողմից հիմնադրված «Գյումրու կոմունալ ծառայություն» բյուջետային հիմնարկի միջոցով: Հիմնարկի գործառույթները, կառուցվածքը և հաստիքացուցակը հաստատվել են համայնքի ավագանու կողմից: Սանմաքրման և աղբահանության աշխատանքները կազմակերպվելու են հիմնարկին պատկանող 14 աղբատար ավտոմեքենաների և այլ հատուկ տեխնիկաների միջոցով:

## 8. Ծրագրի անվանումը՝ «Կանաչ տարածքների հիմնում և

***պահպանում»***

(Ծրագրի դասիչը՝ Բաժին 05, խումբ 6, դաս 1)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** համայնքի կանաչ տարածքների խնամք և նոր կանաչ ապատ տարածքների ստեղծում, ապահովելով օդային ավազանի մաքրությունը: Քաղաքի բնակիչների և հյուրերի համար ստեղծել առավել բարենպաստ գրավիչ հանգստի վայրեր:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է** ստեղծվել առավել բարենպաստ պայմաններ բնակիչների հանգստի և ժամանցի համար, ապահովել օդի մաքրությունը, կանաչ ապատ տարածքներով միջավայրը կունենա ավելի գրավիչ տեսք:

2027թ. համար նախատեսվում է **573 080.0 հազ. դրամ,** 2028թ. համար՝ **573 080.0 հազ. դրամ,** 2029թ. համար՝ **573 080.0 հազ. դրամ**:

Ծրագիրը նախատեսվում է իրականացնել համայնքի կողմից հիմնադրված «Գյումրու կոմունալ ծառայություն» բյուջետային հիմնարկի միջոցով: Կանաչ ապատման աշխատանքները կազմակերպվելու են հիմնարկին պատկանող տրանսպորտային միջոցներով, որոնք մեծ մասամբ օգտագործվում են բարեկարգման ծրագրի շրջանակներում, ուստի դրանց ապահովագրության և սպասարկման ծախսերը կատարվելու են բարեկարգման ծրագրի համար նախատեսված ֆինանսական միջոցների հաշվին: Հիշյալ ծրագրով աշխատանքների կազմակերպման համար հիմնարկին նախատեսվում է ֆինանսավորել հետևյալ ուղղություններով.

1. Տրանսպորտային միջոցների շահագործման համար **15211,9** հազ.դրամ՝ քսայուղերի, ավտոպահեստամասերի և այլ նյութերի ձեռքբերման ծախսեր:
2. Ծաղկասածիլների, սերմերի և գյուղատնտեսական այլ ապրանքների գնման ծախսեր, շուրջ 4 հեկտար կանաչ ապատելու համար:
3. Կանաչ ապատման աշխատանքների կազմակերպման համար անհրաժեշտ թունաքիմիկատների և այլ նյութերի ձեռքբերման ծախսեր:
4. Նոր ստեղծվող, ինչպես նաև գոյություն ունեցող կանաչ ապատ տարածքների համար ծառերի, բազմամյա տնկիների և թփերի ձեռքբերման ծախսեր, շուրջ **35** հեկտար կանաչ ապատելու համար:

**9. Ծրագրի անվանումը՝ *«Թափառող կենդանիների վնասազերծում»***

(Ծրագրի դասիչը՝ Բաժին 05, խումբ 6, դաս 1)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** Գյումրի քաղաքի տարածքում տարեց տարի ավելացող թափառող կենդանիների դեմ պայքարի իրականացում քաղաքացիների համար առավել անվտանգ պայմաններ ապահովելու համար:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է**

թափառող կենդանիների վնասազերծման միջոցով լուծել հանրային առողջության ու անվտանգության ապահովման հիմնախնդիրը:

2027թ. համար նախատեսվում է **15 000.0 հազ. դրամ,** 2028թ. համար՝ **15 000.0 հազ. դրամ,** 2029թ. համար՝ **15 000.0 հազ. դրամ**:

Ծրագրի իրականացման նպատակով նախատեսվում է թափառող կենդանիների վնասազերծման (ստերիլիզացիա) ծառայությունների գնման համար հայտարարել մրցույթ:

## 10. Ծրագրի անվանումը՝ «Արտաքին լուսավորության ցանցի շահագործում և պահպանում»

(Ծրագրի դասիչը՝ Բաժին 06, խումբ 4, դաս 1)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** երեկոյան և գիշերային ժամերին համայնքի երթևեկելի և բակային տարածքների լուսավորում, շենքերի և կառույցների գեղարվեստական լուսավորության ապահովում:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է** երեկոյան ժամերին առավել հարմարավետ և անվտանգ դարձնել փողոցային երթևեկությունը, ապահովել շինությունների և կառույցների գեղարվեստական լուսավորումն, առավել գրավիչ դարձնել դրանց տեսքը:

2027թ. համար նախատեսվում է **227 115.3 հազ. դրամ,** 2028թ. համար՝ **227 115.3 հազ. դրամ,** 2029թ. համար՝ **227 115.3 հազ. դրամ**:

Արտաքին լուսավորության ցանցի շահագործում և պահպանում ծրագրով 2026 թվականի համար նախատեսված ֆինանսական միջոցները ուղղվելու են շուրջ **12 000** փողոցային լուսավորության և կառույցների գեղարվեստական լուսավորման լուսակետերի սպասարկմանն ու դրանց շահագործման ընթացքում սպառած էլեկտրաէներգիայի վարձի վճարմանը: Հիշյալ ծրագրով նախատեսվում է նաև ֆինանսավորել ամանորյա գեղարվեստական լուսավորման գոյություն ունեցող համակարգերի վերանորոգման աշխատանքները, ինչի համար անհրաժեշտ տապրանքները և նյութերը ձեռք են բերվել ու համայնքի միջոցների հաշվին ընտերությունների ակտերով արձանագրված քանակների: Նախատեսվում է արտաքին լուսավորության ցանցի ընդլայնում և արդիականացում:

## 11. Ծրագրի անվանումը՝ «Համայնքի ընդհանուր օգտագործման տարածքների հիմնում, նորոգում և պահպանում»

(Ծրագրի դասիչը՝ Բաժին 06, խումբ 6, դաս 1)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** ստեղծել բարեկարգ հասարակական նշանակության տարածքներ, բակային տարածքներ հանգստի և ժամանցի համար, խաղահրապարակներ երեխաների համար: Բարեկարգ բակերում, այգիներում և պուրակներում մարդկանց հանգստի և ժամանցի նպատակով, ձեռք բերել և տեղադրել նստարաններ, զրուցարաններ: Ձեռք բերել

փոքր աղբամաններ՝ բակային բարեկարգված տարածքներում, այգիներում, պուրակներում, հասարակական տրանսպորտի կանգառներում տեղադրելու համար:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է** բակերը բերել բարեկարգ տեսքի, բարելավել բնակիչների հանգստի կազմակերպումը, ստեղծել հաճելի պայմաններ երեխաների ժամանցի և խաղերի համար: Նստարանների և զրուցարանների տեղադրմամբ առավել կազմակերպված դարձնել մարդկանց հանգիստն ու ժամանցը:

Աղբամանների տեղադրմամբ հորդորել մարդկանց աղբը նետել աղբամաններ և չաղտոտել շրջապատը, չվնասել կանաչ տարածքները:

Նշված ուղղությամբ 2027թ. համար նախատեսվում է **275 500.0 հազ. դրամ,** 2028թ. համար՝ **275 500.0 հազ. դրամ,** 2029թ. համար՝ **275 500.0հազ.դրամ**:

Ծրագիրը նախատեսվում է իրականացնել համայնքի կողմից հիմնադրված «Գյումրու կոմունալ ծառայություն» բյուջետային հիմնարկի միջոցով: Ընդհանուր օգտագործման հանրային տարածքների բարեկարգման աշխատանքները իրականացվելու են հիմնարկին պատկանող 9 ավտոմեքենաների և այլ հատուկ տեխնիկաների (տրակտոր, բարձիչ, ավտոաշտարակ, ավտոկռունկ, ձյուն հավաքող մեքենա, գրեյդեր)միջոցով:

## 12. <u>Ծրագրի անվանումը՝ *«Բազմաբնակարան շենքերի բարեկարգման այլ աշխատանքներ»*</u>

(Ծրագրի դասիչը՝Բաժին 06,խումբ 6,դաս 1)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** աջակցել համայնքի տարածքում գործող համատիրություններին բազմաբնակարան շենքերի տանիքների և շքամուտքերի բարեկարգման աշխատանքներում:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է** առավել բարեկարգ և շահագործման համար անվտանգ դարձնել բազմաբնակարան շենքերի շքամուտքերը, նկուղները և տանիքները:

2025 թվականից 2026թ. տեղափոխված սուբվենցիոն ծրագրերով կառավարության հետ համատեղ նախատեսվում է Գյումրի համայնքի երկու մշակութային ՀՈԱԿ-ների վերանորոգում /երիտասարդական պալատ, տիկնիկային թատրոն/ և «Մարմնամարզական մարզաձևերի պատանեկան մարզադպրոց»ՀՈԱԿ-ի շենքի վերակառուցում:

Վերոնշյալ աշխատանքների տեխնիկական, հեղինակային հսկողության աշխատանքների ձեռքբերումը ևս ներառված է ծրագրում:

2026թ. նախատեսվում է Գյումրու համայնքային նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների թվով 22 նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների գույքի ձեռքբերում՝ 100 000.0հազ ՀՀ դրամ:

2027-2029 թթ. նախատեսվում է Գյումրի համայնքի <<Արամ Սարգսյանի անվան խաղերի մանկապատանեկան մարզադպրոց >> ՀՈԱԿ-ի շենքի վերակառուցում 315 000. 0 հազ. դրամ,ինչպես նաև Գյումրի համայնքի <<Տիգրան Պետրոսյանի անվան շախմատի մանկապատանեկան մարզադպրոց >> ՀՈԱԿ-ի մասնաշենքի կառուցում մոտ 165 947. 0հազ. դրամ:

2027-2029թթ նաև նախատեսվում է սուբվենցիոն ծրագրերով կառուցել 2մանկապարտեզ:

2027թ.համար այս ուղղությամբ նախատեսվում է **685 201.0 հազ. դրամ,** 2028թ. համար՝ **685 201.0 հազ. դրամ,** 2029թ. համար՝ **685 201.0հազ.դրամ**:

## 13. Ծրագրի անվանումը՝ ***«Սպորտի պահպանում և զարգացում»***

(Ծրագրի դասիչը՝Բաժին 08,խումբ 1,դաս 1)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** համայնքային թվով 15 մարզադպրոցների պահպանման միջոցով կազմակերպել համայնքի սպորտային կյանքը, մինչև 15 տարեկան դեռահասների շրջանում զարգացնել ֆիզիկական դաստիարակությունը,հայտնաբերել և մեծ սպորտ ուղղորդել տաղանդավոր երեխաներին: Ստեղծել համայնքի մարզիկների պարապմունքների համար պայմաններ, ապահովել նրանց մասնակցությունը հանրապետական և միջազգային նշանակության միջոցառումներին, որոնք նպատակաուղղված են հանրապետության լավագույն մարզիկների բացահայտմանը: Այդ մարզիկները հետագայում ներգրավվելու են հանրապետության հավաքականների կազմում միջազգային մրցաշարերին մասնակցելու համար: Ըստ արժանվույն գնահատել միջազգային մրցաշարերում առավել բարձր արդյունք ցույց տված մարզիկներին և նրանց մարզիչներին:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում** ակնկալվում է պատանիների և երիտասարդության շրջանում մասսայական դարձնել սպորտը ու առողջ ապրելակերպը, նպաստել առողջ հասարակություն ունենալու գործին: Մինչև 15 տարեկան սովորողների և բարձր տարիքի երիտասարդների շրջանում ֆիզիկական դաստիարակության ապահովում: Մարզական դաստիարակչական ծրագրերի իրականացում մարզադպրոցներում: Միջազգային մրցաշարերում տարած հաղթանակների միջոցով առավել հայտնի դարձնել մեր երկիրը և քաղաքը:

2027թ.համար այս ուղղությամբ նախատեսվում է **928 611.7 հազ. դրամ,** 2028թ. համար՝ **928 611.7 հազ. դրամ,** 2029թ. համար՝ **928 611.7հազ.դրամ**:

Նախատեսվում է պահպանել համայնքային թվով 15 մարզադպրոցներ, կազմակերպել շուրջ 2816 սաների համար արտադպրոցական կրթական գործընթաց շուրջ 350 խմբակներում: Կոմունալ ծախսերը ևս ներառված են

պահպանման ծախսերում: Տարբեր մարզաձևերից հանրապետությունում անցկացվող հանրապետական, միջազգային մարզական խաղերի, առաջնությունների, մրցաշարերի մասնակցության համար նախատեսվում է գործուղել քաղաքի մարզիկներին: Միջազգային մրցաշարերում տարբեր մարզաձևերից առավել բարձր արդյունք ցույց տված մարզիկների մարզիչներին նախատեսվում է վճարել կիսամյակային հավելավճարներ: Գումարներ են նախատեսվել նաև թվով երեք մարզադպրոցների համար համապատասխան տարածքներ վարձակալելու համար: Գումար է նախատեսվել նաև տարվա ընթացքում առավել ականառու հաջողություններ ունեցած մարզիկներին խրախուսելու համար:
Գյումրիհամայնքի «Տիգրան Պետրոսյանի անվան շախմատի մանկապատանեկան մարզադպրոց»,Գյումրի համայնքի «Պարի և սպորտային պարերի մասնագիտացված մանկապատանեկան մարզադպրոց»,Գյումրի համայնքի «Աթլետիկայի մանկապատանեկան մարզադպրոց», Գյումրի համայնքի «Հրաձգության մանկապատանեկան մարզադպրոց»ՀՈԱԿ-ները չունեն սեփական բազաներ,ուստի խնդիրունենք նորմասնաշենքերի:

## 14. Ծրագրի անվանումը՝ «Գրադարանային ծառայություններ»

(Ծրագրի դասիչը՝Բաժին 08,խումբ 2,դաս 1)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** համայնքի գրադարանների պահպանման միջոցով բնակչության բոլոր խավերին ապահովել գեղարվեստական, մասնագիտական և տեխնիկական գրականությամբ: Գեղագիտական դաստիարակության ապահովում, կրթական համակարգի գործունեության օժանդակում:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է** ավելացնել գրադարանային ծառայություններից օգտվողների թիվը՝ բարձրացնելով սպասարկման որակը, թարմացնել և արդիականացնել գրադարանային ֆոնդը, համալրել այն նոր հրատարակություններով, հնարավորության դեպքում փուլային անցում կատարել առցանց սպասարկմանը:

2027թ.համար այս ուղղությամբ նախատեսվում է **79 255.1 հազ.դրամ,** 2028թ.համար՝ **83 078.9 հազ.դրամ,** 2029թ.համար՝ **91 108.7հազ.դրամ**:

## 15. Ծրագրի անվանումը՝ «Թանգարաններ և ցուցասրահներ»

(Ծրագրի դասիչը՝Բաժին 08,խումբ 2,դաս 2)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** համայնքի բնակչության բոլոր խավերին, համայնք այցելած զբոսաշրջիկներին և հյուրերին պատմամշակութային և գրական ժառանգության հետծանոթացումը:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է** ավելացնել համայնք այցելած զբոսաշրջիկների և հյուրերի թիվը, հանրահռչակել համայնքի

մշակութային, գրական ժառանգությունը, դրա արդյունքում համայնքը դարձնել ավելի գրավիչ և ճանաչված արտերկրում:

2027թ.համար այս ուղղությամբ նախատեսվում է՝ **84 125.0 հազ.դրամ,** 2028թ. համար՝ **84 125.0 հազ.դրամ,** 2029թ. համար՝ **84 125.0 հազ.դրամ**:

Ուղղտն ունի թվով 5 թանգարան: Նախատեսված սուբսիդիայի գումարները ներառում են կազմակերպությունների աշխատողների աշխատավարձերը և պահպանման ու էքսպոնատների վարձակալության ծախսերը:

## 16. <u>Ծրագրի անվանումը՝ «*Համայնքային մշակութային կազմակերպությունների պահպանում*»</u>

(Ծրագրի դասիչը՝ Բաժին 08, խումբ 2, դաս 3)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** համայնքում մինչև 15 տարեկան դպրոցականների շրջանում զարգացնել հոգևոր, երաժշտական, մշակութային դաստիարակությունը՝ գեղագիտական, ազգային հոգևոր մշակույթի ուսուցման, տաղանդավոր երեխաների հայտնաբերման համար:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է** մինչև 15 տարեկան դպրոցականների և բարձր տարիքի երիտասարդների շրջանում մշակութային ստեղծագործական ունակությունների զարգացում, հոգևոր,գեղագիտական դաստիարակության ապահովում, կրթամշակութային, դաստիարակչական ծրագրերի իրականացում:

2027թ. համար նախատեսվում է՝ **940 763.3 հազ.դրամ,** 2028թ. համար՝**940 763.3 հազ.դրամ,** 2029թ.համար՝ **940 763.3 հազ.դրամ:**

Ուղտի ծախսերը նախատեսվել են թվով 5 երաժշտական դպրոցի, մեկ արվեստի դպրոցի, մեկ պարարվեստի դպրոցի, մանկապատանեկան արվեստի պալատի պահպանման համար, որոնցում արտադասարանական դաստիարակություն են ստանալու 1915 սան: Համայնքային ենթակայությամբ գործում են նաև մեկ տիկնիկային թատրոն, երիտասարդական պալատ և մեկ փողային նվագախումբ:

Պահպանման ծախսերի համար հատկացված միջոցները կուղղվեն կազմակերպությունների զբաղեցրած տարածքների կոմունալ վարձերի վճարմանը, ընթացիկ նորոգմանը,գույքի ձեռքբերմանը,սաների անհատական պարապմունքների համար ուսուցիչներին հավելավճարների վճարմանը և այլ անհրաժեշտ ծախսերի ֆինանսավորմանը: Հատկացումները կիրականացվեն ըստ կատարած գանձումների կազմակերպությունների կողմից ներկայացված առանձին հայտերի հիման վրա:

## 17. <u>Ծրագրի անվանումը՝ «*Հուշարձանների վերանորոգում և պահպանում*»</u>

(Ծրագրի դասիչը՝ Բաժին 08, խումբ 2, դաս 7)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** ստեղծել

բարեկարգ տարածքներ մշակութային հանգստի համար, վերանորոգել և բարեկարգել մշակութային շինությունները և հարակից տարածքները:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է** ապագա սերունդներին փոխանցելու համար կապահովվի քաղաքի պատմամշակութային ժառանգության պատշաճ պահպանումը և դրանք կունենան ավելի ներկայանալի տեսք համայնքի հյուրերի և զբոսաշրջիկների համար:

Նշված ուղղությամբ 2027թ. համար նախատեսվում է **28 500.0 հազ.դրամ,** 2027թ. համար՝ **28 500.0 հազ.դրամ,** 2029թ. համար՝ **28 500.0 հազ.դրամ:**

Լայն թափով ընթացող Կումայրի պատմական կենտրոնի վերականգնման աշխատանքներին զուգահեռ նախատեսվում է պատմամշակութային հուշարձանները և դրանց տարածքները բերել պատշաճ տեսքի, ինչպես նաև քաղաքի պատմամշակութային տարածքները առավել գրավիչ և հարմարավետ դարձնելու նպատակով նախատեսվում է կատարել հուշարձանների արտաքին տեսքի բարելավման աշխատանքներ: Շենքերի և շինությունների կապիտալ վերանորոգում հոդվածով նախատեսվել են միջոցներ հուշարձանների հարակից տարածքների բարեկարգման աշխատանքների համար: Շիրակ գերեզմանատան ազատամարտիկների գերեզմանների վերանորոգման աշխատանքներ:

## 18. Ծրագրի անվանումը՝ «Աջակցություն շահույթ չհետապնդող կազմակերպություններին»

(Ծրագրի դասիչը՝ Բաժին 08, խումբ 4, դաս 2)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** երիտասարդական քաղաքականության մասին օրենքի ընդունմամբ սահմանված ՏԻՄ իրավասությունների կատարման, տեղական երիտասարդական քաղաքականության մշակման ու իրականացման նպատակով անհրաժեշտ է համայնքային համագործակցությամբ կազմակերպել երիտասարդական միջացառումներ, աջակցել համայնքում գործող երիտասարդական կենտրոնների գործունեությանը: Աջակցել տարբեր ոլորտներում գործող քաղաքացիական հասարակության կազմակերպությունների կարողությունների զարգացմանն և հզորացմանը, համաֆինանսավորել համայնքային զարգացմանը միտված ծրագրերը:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է** ունենալ ավելի հզոր երիտասարդական կենտրոններ, որոնց գործունեությունն ուղղված կլինի համայնքի երիտասարդներին և երիտասարդական քաղաքականության մյուս սուբյեկտներին մասնակից դարձնելու ծրագրի իրականացմանը՝ հաշվի առնելով համայնքի երիտասարդների կարիքները, ակնկալիքները, երիտասարդների կյանքում առկա և պոտենցիալ մարտահրավերները և հնարավորությունները, ինչպես նաև մշակել տեղական երիտասարդական քաղաքականություն: Ունենալ ավելի հզոր հասարակական կառույցներ, որոնց գործունեությունը ուղղված կլինի քաղաքացիական հասարակության կայացմանը և դերի բարձրացմանը:

Նշված ուղղությամբ 2027թ. համար նախատեսվում է՝ **8 000.0 հազ. դրամ,** 2028թ. համար՝ **8 000.0 հազ. դրամ,** 2029թ. համար՝ **8 000.0 հազ. դրամ:**

Միջոցների հատկացումները համայնքային բյուջեից կիրականացվեն ոչ առևտրային կազմակերպությունների կողմից ներկայացված ծրագրերի հիման վրա:

## 19. Ծրագրի անվանումը՝ «Մշակութային միջոցառումների իրականացում»

(Ծրագրի դասիչը՝ Բաժին 08, խումբ 6, դաս 1)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** համայնքի բնակիչներին, հատկապես երիտասարդությանը մասնակից դարձնել մշակութային կյանքին:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է** համայնքային մշակութային միջոցառումների և տոնակատարությունների կազմակերպում, որոնց արդյունքում ժողովրդին, հատկապես երիտասարդությանը և համայնքի հյուրերին կմատուցվեն բարձրաճաշակ մշակութային ծառայություններ:

Նշված ուղղությամբ 2027թ. համար նախատեսվում է **30 090.0 հազ. դրամ,** 2028թ. համար՝ **30 090.0 հազ. դրամ,** 2029թ. համար՝ **30 090.0 հազ. դրամ:**

Կախված միջոցառումների մասշտաբներից և նշանակությունից համայնքի ավագանու հաստատմանը կներկայացվեն միջոցառումների անցկացման ծախսերի նախահաշիվները: Բյուջեով հաստատված մյուս միջոցառումների անցկացումը կիրականացվի համայնքի ղեկավարի կողմից հաստատված նախահաշիվների հիման վրա:

## 20. Ծրագրի անվանումը՝ «Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների պահպանում»

(Ծրագրի դասիչը՝ Բաժին 09, խումբ 1, դաս 1)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** համայնքի 1-6 տարեկան երեխաների ցերեկային խնամք նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում՝ ապահովելով նրանց ֆիզիկական, մտավոր և հոգևոր զարգացումը, առողջության ամրապնդումը, ներդաշնակ զարգացումն ու դաստիարակությունը, ինչպես նաև տարրական դպրոցական ուսուցման նախապատրաստումը:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է** համայնքի 1-6 տարեկան երեխաների ընդգրկում համայնքում գործող 24 նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում, երեխաների հաճախումների թվի ավելացում, նախադպրոցական կրթական ծրագրերի իրականացման շրջանակներում երեխաների ընդհանուր զարգացման ապահովում:

2027թ. համար այս ուղղությամբ նախատեսվում է **1 200 672.7 հազ. դրամ,** 2028թ. համար՝ **1 200 672.7 հազ. դրամ**, 2029թ.

համար՝ **1 200 672.7 հազ. դրամ:**

Ոլորտի համայնքային կազմակերպությունները 24-ն են: Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններ հաճախող երեխաների թիվը կազմում է 2603 երեխա: Նախատեսված սուբսիդիայի գումարը ներառում է կազմակերպությունների աշխատողների համար նախատեսված աշխատավարձը, ինչպես նաև համայնքային ենթակայության մանկապարտեզի ծառայություններից օգտվողների համար՝ համայնքի կողմից կամ համայնքի պատվերով մատուցված ծառայությունների դիմաց փոխհատուցման վճարներից, որը կուղղվի զբաղեցրած տարածքի կոմունալ վարձերի վճարման և մանկապարտեզ հաճախող երեխաների սննդի ձեռքբերման ծախսերի ֆինանսավորումը: Ծախսերը պլանավորվել են նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների սաների **84%** միջին հաճախելիության սահմաններում:

## 21. Ծրագրի անվանումը՝ «Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների համաֆինանսավորում և սոցիալապես անապահով երեխաների վարձի փոխհատուցում»

(Ծրագրի դասիչը՝ Բաժին 09, խումբ 6, դաս 1)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** համայնքի 1-6 տարեկան երեխաների սոցիալապես անապահով և հատուկ արտոնություններից օգտվող երեխաների ցերեկային խնամք համայնքապատկան և միջազգային կազմակերպությունների կողմից համաֆինանսավորվող նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում ապահովել աշխատակիցների աշխատավարձերի փոխհատուցումը:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է** համայնքի 1-6 տարեկան սոցիալապես անապահով երեխաների ընդգրկում գործող համայնքապատկան և միջազգային կազմակերպությունների կողմից համաֆինանսավորվող նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում, նրանց թվի ավելացում, որը կնպաստի անապահով ընտանիքների երեխաների բնականոն զարգացմանը ապահովմանը, անկախ սոցիալական վիճակից:

2027թ. համար այս ուղղությամբ նախատեսվում է **126 176.4 հազ. դրամ,** 2028թ. համար՝ **126 176.4 հազ. դրամ**, 2029թ. համար՝ **126 176.4 հազ. դրամ:**

Ծրագրի իրականացումը կրում է շարունակական բնույթ: Նախատեսվում է ավագանու սահմանված արտոնությունների փաթեթի հիման վրա սոցիալապես անապահով և հատուկ արտոնություններից օգտվող երեխաներին ընդգրկել ծրագրում: Ծրագրի հատկացումներում կարող են կատարվել փոփոխություններ կախված արտոնություններից օգտվող երեխաների թվից:

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2021 թվականի հուլիսի 15-ի 1169-Ն «Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների՝ պետական բյուջեից մեկ սանի հաշվարկով ֆինանսավորման

կարգը, այդ թվում՝ կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների ապահովման համար անհրաժեշտ նպատակային ֆինանսավորման չափաքանակը սահմանելու մասին» որոշմամբ պետական բյուջեից մեկ սանի հաշվարկով ստանում են ֆինանսավորում՝ 2022 թվականի սեպտեմբերի 1-ից կրթության և զարգացման առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաները, 2026 թվականի սեպտեմբերի 1-ից՝ ընտանիքի սոցիալական գնահատման համակարգում հաշվառված սոցիալապես անապահով ճանաչված ընտանիքների երեխաները:

## 22. Ծրագրի անվանումը՝ «Հարազատչունեցողանձանց և սոցիալապես անապահով ընտանիքների համար հուղարկավորության կազմակերպում»

(Ծրագրի դասիչը՝ Բաժին 10, խումբ 3, դաս 1)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** Գյումրի համայնքի բյուջեի միջոցների հաշվին, հարազատ չունեցող անձանց հուղարկավորության կազմակերպում:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում** ակնկալվում է հասարակության մեջ սոցիալական լարվածության մեղմում, անապահով ընտանիքների սոցիալական աջակցության ուղղված ծրագրերի իրականացման գործում տեղական ինքնակառավարման մարմինների դերի մեծացում, սոցիալապես անապահով խավերի համար լրացուցիչ սպասարկման և ծառայությունների մատուցում:

2027թ. համար նախատեսվում է **2 500.0 հազ. դրամ,** 2028թ. համար՝ **2 500.0 հազ. դրամ,** 2029թ. համար՝ **2 500.0 հազ. դրամ:**

Ծրագրով նախատեսվում է փաստաթղթերի հիման վրա սոցիալապես անապահով ճանաչված և (կամ) հարազատ չունեցող անձանց համար կազմակերպել հուղարկավորության ծառայություններ համայնքի բյուջեի միջոցների հաշվին: Հուղարկավորության ծառայությունները մատուցվելու են համայնքի հարյուր տոկոս մասնակցությամբ հիմնադրված «Հավերժ հիշատակ» ՓԲԸ-ի կողմից:

## 23. Ծրագրի անվանումը՝ «Աջակցություն ռազմական գործողությունների մասնակիցներին և նրանց ընտանիքներին»

(Ծրագրի դասիչը՝ Բաժին 10, խումբ 4, դաս 1)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** Գյումրի համայնքի բյուջեի միջոցների հաշվին շարունակական ծրագրերի միջոցով արցախյան գոյամարտի, Հայրենական Մեծ և 2020 թվականի արցախյան պատերազմի մասնակիցներին, հաշմանդամներին և նրանց ընտանիքի անդամներին տոնական օրերին

աջակցություն:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է** հասարակության մեջ սոցիալական լարվածության մեղմում, ազատամարտիկներին և հայրենական պատերազմի վետերաններին, ինչպես նաև նրանց ընտանիքներին դրամական օգնության տրամադրում:

2027թ. համար նախատեսվում է՝ **13 000.0 հազ. դրամ,** 2028թ. համար՝ **13 000.0 հազ. դրամ,** 2029թ. համար՝ **13 000.0 հազ. դրամ:**

Ծրագրով նախատեսված գումարները պլանավորվել են նախորդ տարիներին կատարված փաստացի ծախսերի և 2020 թվականի պատերազմական գործողությունների ընթացքում զոհված զինծառայողների թվի հիման վրա, իսկ դրանց հատկացումները իրականացվելու են հիշյալ խմբերի հաշվառում իրականացնող տարածքային զինկոմիսարիատի տրամադրած ցուցակների հիման վրա՝ մայիսյան և ամանորյա տոներին ընդառաջ:

## 24. Ծրագրի անվանումը՝ *«Բնակարանային ապահովում»*

(Ծրագրի դասիչը՝ Բաժին 10, խումբ 6, դաս 1)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** ծրագրի շարունակականության ապահովման միջոցով յուրաքանչյուր տարվա համար՝ նախկինում օտարման ծրագրերի շահառու հանդիսացող անձանց կողմից վարձակալած բնակարանների վարձի փոխհատուցում, ինչպես նաև սոցիալապես անապահով ընտանիքներին բնակարանով ապահովում:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է** հասարակության մեջ սոցիալական լարվածության մեղմում, համայնքի ստանձնած պարտավորությունների կատարում, համայնքի բնակչության խոցելի խավերի նկատմամբ:

2027թ. համար նախատեսվում է՝ **10 000.0 հազ. դրամ,** 2028թ. համար՝ **10 000.0 հազ. դրամ,** 2029թ. համար՝ **10 000.0 հազ. դրամ:**

Բնակարանների վարձակալության վճարի փոխհատուցումները տրամադրվում են այն ընտանիքներին, որոնք տարբեր ծրագրերի իրականացման հետևանքով ազատել են իրենց ժամանակավոր կացարաններով ծանրաբեռնված հողամասերը, իսկ համայնքը ստանձնել է նրանց կողմից վարձակալած բնակարանների վարձի փոխհատուցման պարտավորությունը մինչև պետական ծրագրերի շրջանակներում հիշյալ ընտանիքներին բնակարաններով ապահովումը, որի համար էլ նախկինում կնքվել են համապատասխան պայմանագրեր:

## 25. Ծրագրի անվանումը՝ *«Աջակցություն սոցիալապես անապահով ընտանիքներին»*

(Ծրագրի դասիչը՝ Բաժին 10, խումբ 7, դաս 1)

**Ծրագրի իրականացման նպատակն է** Գյումրի համայնքի բյուջեի միջոցների հաշվին, գրենական պիտույքների տրամադրում, կենցաղ սպասարկման ծառայությունների մատուցում և դրամական

նպաստների վճարում: Երեխաներին, միայնակ տարեցներին և սոցիալապես անապահով այլ խավերին տոնական օրերին աջակցություն:

**Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է** հասարակության մեջ սոցիալական լարվածության մեղմում, անապահով ընտանիքների սոցիալական աջակցության ուղղված առավել նպատակային և հասցեական հատկացումների կատարում, սոցիալական աջակցության ծրագրերի իրականացման գործում տեղական ինքնակառավարման մարմինների դերի մեծացում, սոցիալապես անապահով խավերի համար լրացուցիչ սպասարկման և այլ ծառայությունների մատուցման իրականացում:

2027թ. համար նախատեսվում է՝ **15 500.0 հազ. դրամ,** 2028թ. համար՝ **15 500.0 հազ.դրամ,** 2029թ.համար՝ **15 500.0 հազ.դրամ:**

Ծրագիրը համարվում է շարունակական, յուրաքանչյուր բյուջետային տարի նախատեսվում է գումար հատկացնել ուսումնական տարվա կապակցությամբ գրենական պիտույքների ձեռքբերման և սոցիալապես անապահով ընտանիքների թվով 1000 երեխաներին տրամադրման համար: Միջոցներ են նախատեսվել նաև սոցիալապես անապահով անձանց դրամական օգնությունների հատկացման համար: Դրամական օգնությունների տրամադրման համար շահառուների ընտրությունը կատարվում է համայնքապետարան ներկայացված դիմումների հիման վրա, իսկ շահառուների վերջնական ցուցակը և յուրաքանչյուրին հատկացվող դրամական աջակցության չափը որոշվում է այդ նպատակի համար ստեղծված հանձնաժողովի եզրակացության առկայությամբ: Ծրագրի բյուջեով գումարներ են նախատեսվել նաև տարբեր բարեգործական կազմակերպությունների կողմից իրականացվող սոցիալական ծրագրեր համաֆինանսավորելու համար: